

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Mikroökonómia

Egyetemi tanév: 2021-2022

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Matematika és Informatika
1.3 Intézet	Magyar Matematika és Informatika Intézet
1.4 Szakterület	Számítógépek és információ-technológia
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Információmérnöki (magyar nyelven)

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Mikroökonómia						
A tantárgy kódja	MLM7038						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	dr. Rácz Béla-Gergely, egyetemi adjunktus						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	dr. Rácz Béla-Gergely, egyetemi adjunktus						
2.4 Tanulmányi év	I	2.5 Félév	I	2.6 Értékelés módja	Összegző	2.7 Tantárgy típusa	Kötelező

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám:	4	3.2 melyből előadás:	2	3.3 szeminárium/labor:	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	56	3.5 melyből előadás:	28	3.6 szeminárium/labor:	28
A tanulmányi idő elosztása					Órák
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					28
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					14
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					15
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					10
Vizsgák					2
Más tevékenységek					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama					69
3.8 A félév össz-óraszama					125
3.9 Kreditszám					5

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	Nincs.
4.2 Kompetenciabeli	Nincs.

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	A diákok aktívan részt vesznek az előadáson, kérdeznek, és válaszolnak a kérdésekre. Az előadás lebonyolításához 250 férőhelyes teremre (vagy Zoom szobára), táblára, internetre kapcsolódó számítógépre és videóprojektorra van szükség.
5.2. A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	A diákok aktívan részt vesznek a szemináriumon, kérdeznek, és válaszolnak a kérdésekre. A diákok a szemináriumi témára előre készülnek, a feltett kérdésekre válaszolnak, a házi feladatokat elkészítik.

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • A vállalat külső és belső környezetét befolyásoló tényezők azonosítása, vizsgálata és elemzése. • A piacgazdaság működési elvének megértése és alkalmazása a gazdasági döntéshozatalokban. • Céljaik elérése érdekében cselekvő, de korlátaik miatt választani kénytelen, azaz optimalizáló szereplők viselkedésének leírása. • Azon gondolati technikák elsajátítása, amelyek korlátozott mennyiségű, alternatív felhasználási lehetőséggel rendelkező gazdasági tényezők felhasználásánál a döntések alapmotívumát képezik. • Az erőforrások legjobb hasznosításához szükséges információk azonosítása és formális matematikai modellekben való alkalmazása. • Döntési alternatívák azonosítása, összehasonlítása és az optimális alternatíva kiválasztása költség-haszon elemzés alapján. • A határelemzés használata a piaci szereplők magatartásának elemzésénél. • A termelés technikai összefüggéseinek azonosítása adott vállalat esetén és ennek közgazdasági jelentősége. • A vállalat működésének pusztán külső (input-output, visszacsatolás) reakción keresztül való megértése az emberi tényezők figyelmen kívül hagyásával. • A mikroökonómiai piacelemzési módszerek alkalmazása részpiacok vizsgálatára. • A különböző piaci szerkezeti formák és iparági teljesítmények közötti összefüggések feltárása az ár, profitra és a piaci szerkezetekre vonatkozó adatok segítségével. • A játékelméleti eszköztár alkalmazása a piaci stratégiai interakciók logikájának megértésében.
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • Önálló ismeretszerzés és önfejlesztés igényének és képességének kialakítása önálló dolgozatok elkészítése által. • Problémaérzékenység és problémamegoldási képesség kialakítása és fejlesztése, alternatív megoldási lehetőségek összehasonlításának képessége szemináriumi prezentációk alkalmával. • Együttműködési és kommunikációs készség fejlesztése kiscsoportos feladatok elvégzése és bemutatása által. • Adatbányászat és adatértelmezés. • Információkezelés és feldolgozás képességének fejlesztése.

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	A gazdasági látásmód logikai alapelemeinek (kognitív sémáinak) megismertetésével szilárd elméleti alapok biztosítása az alkalmazott közgazdasági tantárgyak (közösségi pénzügyek, vállalati pénzügyek, marketing, biztosítás stb.) befogadásához és megértéséhez.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	A társadalom szereplőinek (háztartásoknak, vállalatoknak, szakszervezeteknek, kormányoknak vagy országoknak) korlátok között megvalósuló célirányos viselkedésének modellezése. A célkövető döntések (kényszerű választások) kölcsönhatásának eredményének leírása. Célok és korlátok azonosítása, valamint a korlátok módosulásának hatása a megfigyelhető (várható) viselkedésre.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Kötelező háttéranyag
1. előadás: Bevezetés a mikroökonómiába 1.Féléves kritériumok bemutatása, szabályok 2.Tudományok rendszerezése, ebben a mikroökómia helye 3.Mivel foglalkozik a mikroökómia (szűkösség, optimalizálás) 4.Piac szereplői (fogyasztók, termelők, állam) 5.Mit? Hogyan? Kinek? Kérdések megbeszélése	Előadás, magyarázat, szemléltetés, dialógus, vita	Mankiw (2011) 1. fejezet: 3-7. old., 2. fejezet: 27-35. old. Oktatási segédlet 1:

6. Társadalmi koordinációs mechanizmusok 7. Normatív vs. pozitív közgazdaságtan 8. Modellek 9. Kereslet-kínálat bevezetése		Koordinációs mechanizmusok
2. előadás: Kereslet és kínálati elemzések 1. A kereslet, a keresleti görbe 2. A kínálat, a kínálati görbe 3. Elmozdulás és eltolódás a görbék mentén	Előadás, magyarázat, szemléltetés, dialógus, vita	Varian (2012) 1. fejezet; 15.1-15.3. fejezetek
3. előadás: Rugalmasságok 1. Árrugalmasság 2. Kereszt-árrugalmasság 3. Jövedelemrugalmasság	Előadás, magyarázat, szemléltetés, dialógus, vita	Varian (2012) 6.9; 16.5-16.8 fejezetek
4. előadás: Bevezetés a fogyasztói elméletbe 1. Hasznosság kardinális és ordinális megközelítése, határhasznosság és Gossen I. törvénye. Hasznossági függvény 2. Fogyasztói preferenciák: preferencia térkép, (jól viselkedő és nem jól viselkedő) közömbösségi görbék 3. Helyettesítési ráta (RS) és helyettesítési határráta (MRS)	Előadás, magyarázat, szemléltetés, dialógus, vita	Varian (2012) 3. és 4. fejezetek
5. előadás: Költségvetési korlát 1. Költségvetési korlát bevezetése 2. Gossen II törvénye 3. Fogyasztói döntéssel kapcsolatos neoklasszikus és viselkedési közgazdaságtani feltételezések összehasonlítása	Előadás, magyarázat, szemléltetés, dialógus, vita	Varian (2012) 2. fejezet (21-34. oldal)
6. előadás: Keresleti görbe levezetése 1. Az ár-ajánlati görbe (PCC) 2. A keresleti görbe levezetése az ár-ajánlati görbe alapján 3. Jövedelem-ajánlati görbe 4. Az Engel görbe levezetése a jövedelem-ajánlati görbe alapján 5. Javak osztályozása (a jövedelem rugalmasság átisméltése és elmélyítése): Inferior javak és normal javak, illetve létszükségleti javak és luxus javak 6. Jövedelmi és helyettesítési hatások (Hicks- és Slutsky féle dekompozíciók)	Előadás, magyarázat, szemléltetés, dialógus, vita	Varian (2012) 8. fejezet
7. előadás: Bevezetés a termelői elméletbe. Parciális termelési függvény 1. A vállalat és vállalati célok 2. Termelési függvény (bevezetés a fogalmakba) 3. Technológia és termelési függvény kapcsolata 4. Időtávok a termelői magatartás vizsgálatában 5. RT: parciális termelési függvények 6. RT: a munka vegyes hozadékú termelési függvénye 7. Határtermék (MP) és átlagtermék (AP) 8. Termelési tényezők parciális rugalmassága	Előadás, magyarázat, szemléltetés, dialógus, vita	Oktatási segédlet 2: Koppányi M. 6. fejezet + ugyanezen a héten parciális vizsga fogyasztói magatartásból
8. előadás: Hosszú távú termelési függvények 1. Hosszú távú termelési függvény 2. Cobb-Douglas féle termelési függvény 3. Izokvant térkép és izokvantok 4. RTS, MRTS 5. Izokvantok fajtái: jól viselkedő, tökéletesen helyettesítő technológia, Leontief-féle. 6. A termelés skálahozadéka	Előadás, magyarázat, szemléltetés, dialógus, vita	Oktatási segédlet 2: Koppányi M. 6. fejezet
9. előadás: Rövid távú költségfüggvények 1. Költség vs. kiadás 2. Költségek típusai (számveteli, explicit, implicit) 3. Profit (számveteli gazdasági, normál.) 4. Rövid távú költségek (VC, FC, TC) 5. Változó költség függvény levezetése a parciális termelési függvényből 6. Egy termékre jutó költségek (AVC, AFC, AC) és határköltség (MC) 7. AVC és MC függvény származtatása a VC függvényből	Előadás, magyarázat, szemléltetés, dialógus, vita	Varian (2012) 21.1 - 21.3 fejezetek;
10. előadás: Hosszú távú költségfüggvények 1. Izocost egyenes 2. Költségminimalizálás 3. Rövid és hosszú távú növekedési út (parciális növekedési egyenes és expanziós görbe)	Előadás, magyarázat, szemléltetés, dialógus, vita	Varian (2012) 21.4 - 21.6 fejezetek;

[Type text]

<p>4. Vegyes mérethozadékú termelési függvényből származtatott hosszú távú összköltségfüggvény</p> <p>5. Feladat (rövid és hosszú távú költségek diszkrét adatokkal)</p> <p>6. LTC, mint burkológörbe</p> <p>7. LAC, mint burkológörbe</p> <p>8. Rövid és hosszú távú átlagköltséggörbék</p> <p>9. Skáláhozadék és méretgazdaságosság (ezekhez kapcsolódóan az LTC, LAC, LMC görbék)</p>		
<p>11. előadás: Kompetitív vállalat kínálata (1)</p> <p>1. Piacszerkezet és piacforma</p> <p>2. Tökéletes verseny feltételei</p> <p>3. Tökéletes verseny, kritikák. Peter Diamond, surlódásos munkanélküliség példa, illetve a keresési modell</p> <p>4. Piaci és vállalati keresleti görbe tökéletes verseny esetén (levezetés)</p> <p>5. A vállalat célja és kínálati magatartása (profitmaximalizálás)</p> <p>6. Profit és termelői többlet</p> <p>7. Rövid távú profitmaximalizálás, és ennek feltételei (levezetés és feladat)</p> <p>8. Inverz kínálati görbe levezetése</p>	Előadás, magyarázat, szemléltetés, dialógus, vita	Varian (2012) 22. fejezet
<p>12. előadás: Kompetitív vállalat kínálata (2)</p> <p>1. A kompetitív vállalat és iparág rövid és hosszú távú egyensúlya</p> <p>2. A kompetitív piacok különleges esetei</p> <p>3. A tökéletes verseny kritikája és a modell korlátai</p>	Előadás, magyarázat, szemléltetés, dialógus, vita	Varian (2012) 22. fejezet
<p>13. előadás: Monopólium</p> <p>1. Piaci kudarcok – bevezetés</p> <p>2. Tiszta monopólium</p> <p>3. Versenyző vállalat és monopólium összehasonlítása</p> <p>4. Monopóliumok fajtái (természetes és mesterséges, illetve nem árdiszkrimináló és árdiszkrimináló)</p> <p>5. Egyensúly monopólium esetén</p> <p>6. Profitmaximalizálás monopólium esetén</p> <p>7. Monopólium piaci ereje: Lerner-féle index</p> <p>8. Nem árdiszkrimináló monopóliumok által okozott holthehervesztesség</p> <p>9. Társadalmi jólét különböző monopólium fajták esetén</p>	Előadás, magyarázat, szemléltetés, dialógus, vita	Varian (2012) 25. fejezet;
<p>14. előadás: Piacszerkezetek gyakorlati vetületei</p> <p>Gyakorlati példák árazásra és különböző kormányzati beavatkozásokra (gyógyszeripar, repülőgép gyártás, légitársaságok stb.) és ezek társadalmi jóléti hatásai</p>	Előadás, magyarázat, szemléltetés, dialógus, vita	Oktatási segédlet 3.
<p>Kötelező könyvészet:</p> <p>1) Varian, H. (2012), <i>Mikroökonómia középfokon</i>, Akadémiai Kiadó Zrt, Budapest</p> <p>2) Kopányi, M. (2011), <i>Mikroökonómia</i>, Akadémiai Kiadó Zrt, Budapest</p> <p>Ajánlott könyvészet:</p> <p>3) Samuelson, P., Nordhaus, W. (2012), <i>Közgazdaságtan</i>, Akadémiai Kiadó Zrt. Budapest,</p> <p>4) Rittenberg, L., & Tregarthen, T. D. (2009). <i>Principles of microeconomics</i>;</p> <p>5) Koltay, G., & Vincze, J. (2009). Fogyasztói döntések a viselkedési közgazdaságtan szemszögéből. <i>Közgazdasági Szemle</i>, 56(6), 495-525.</p> <p>6) Thaler, R. & Sunstein, C. (2008). <i>Nudge: Improving decisions about health, wealth, and happiness</i>.</p>		
8.2 Szeminárium / labor	Didaktikai módszerek	Kötelező háttéranyag
<p>1. szeminárium: Bevezetés a mikroökonómiába</p> <p>1. Ismerkedés és a háttéranyag bemutatása</p> <p>2. Miért érdemes közgazdaságtant tanulni?</p> <p>3. Szükség, alternatív költség</p> <p>4. Termelési lehetőségek határa – feladatmegoldás</p> <p>5. Koordinációs mechanizmusok</p>	Feladatmegoldás, előadás, magyarázat, szemléltetés, dialógus, vita	Mankiw (2011) 1. fejezet: 3-7. old., 2. fejezet: 27-35. old. Oktatási segédlet 1: Koordinációs mechanizmusok
<p>2. szeminárium: Keresleti és kínálati elemzések</p> <p>1. Kompetitív piac sajátosságai</p> <p>2. Keresleti- és kínálati elemzés hármas megközelítésben: intuitív, grafikus, matematikai. Eltolódás vs. elmozdulás a keresleti görbe mentén</p>	Feladatmegoldás, előadás, magyarázat, szemléltetés,	Varian (2012) 1. fejezet; 15.1-15.3. fejezetek

[Type text]

3. Egyensúly a kompetitív piacon	dialógus, vita	
3. szeminárium: Rugalmasságok 1. Árrugalmasságok 2. Rugalmasság és árbevétel kapcsolata 3. Keresztárrugalmasság és jövedelemrugalmasság	Feladatmegoldás, előadás, magyarázat, szemléltetés, dialógus, vita	Varian (2012) 6.9; 16.5-16.8 fejezetek
4. szeminárium: Bevezetés a fogyasztói elméletbe 1. Preferenciák, hasznossági függvény 2. Összhaszon, határhaszon – a csökkenő határhaszon elve 3. Közömbösségi görbék	Feladatmegoldás, előadás, magyarázat, szemléltetés, dialógus, vita	Varian (2012) 3. és 4. fejezetek
5. szeminárium: Költségvetési korlát 1. Fogyasztói tér, költségvetési halmaz 2. Költségvetési korlát fogalma, meredeksége 3. A költségvetési korlát elmozdulásai	Feladatmegoldás, előadás, magyarázat, szemléltetés, dialógus, vita	Varian (2012) 2. fejezet (21-34. oldal)
6. szeminárium: Keresleti görbe levezetése 1. Optimális fogyasztói kosár 2. ICC, Engel görbék 3. PCC, keresleti görbe	Feladatmegoldás, előadás, magyarázat, szemléltetés, dialógus, vita	Varian (2012) 8. fejezet
7. szeminárium: Teljes árhatás febonása 1. Jövedelmi és helyettesítési hatások (Hicks- és Slutsky féle dekompozíciók); giffen javak 2. Javak osztályozása (a jövedelemrugalmasság átisméltése és elmélyítése): Inferior javak és normal javak, illetve létszükségleti javak és luxus javak 3. Isméltés	Feladatmegoldás, előadás, magyarázat, szemléltetés, dialógus, vita	Varian (2012) 8. Fejezet + ugyanezen a héten parciális vizsga fogyasztói magatartásból
8. szeminárium: Bevezetés a termelői elméletbe. Parciális termelési függvény 1. Időtávok. Input, output 2. Határ- és átlagtermék 3. Parciális termelési függvény	Feladatmegoldás, előadás, magyarázat, szemléltetés, dialógus, vita	Oktatási segédlet 2: Koppányi M. 6. fejezet
9. szeminárium: Hosszú távú termelési függvény 1. Hosszú táv. Termelési függvény 2. Izokvantok 2. Mérethozadék	Feladatmegoldás, előadás, magyarázat, szemléltetés, dialógus, vita	Oktatási segédlet 2: Koppányi M. 6. fejezet
10. szeminárium: Rövid távú költségfüggvények 1. Rövid távú költségfüggvények 2. Parciális termelési függvény és költségfüggvények kapcsolata	Feladatmegoldás, előadás, magyarázat, szemléltetés, dialógus, vita	Varian (2012) 21.1 - 21.3 fejezetek;
11. szeminárium: Hosszú távú költségfüggvények 1. Hosszú távú költségfüggvények 2. Növekedési út 3. Mérethozadék	Feladatmegoldás, előadás, magyarázat, szemléltetés, dialógus, vita	Varian (2012) 21.4 - 21.6 fejezetek;
12. szeminárium: Optimális inputkombináció 1. Isocost egyenes fogalma 2. Hosszútávú költségfüggvény származtatása 3. Optimális inputkombináció megválasztása 4. Méretgazdaságosság	Feladatmegoldás, előadás, magyarázat, szemléltetés, dialógus, vita	Varian (2012) 22. fejezet
13. szeminárium: Kompetitív vállalat kínálata 1. Isméltés: kompetitív piac 2. Versenyző vállalat kínálati függvényének levezetése 3. Fedezeti és üzembzárési pontok	Feladatmegoldás, előadás, magyarázat, szemléltetés, dialógus, vita	Varian (2012) 22. fejezet

[Type text]

14. szeminárium: Piacszerkezetek - monopólium 1. Monopólium. Versenyző vállalat és monopólium összehasonlítása 2. Holtteher veszteség 3. Egyéb piacszerkezetek rövid ismertetése	Feladatmegoldás, előadás, magyarázat, szemléltetés, dialógus, vita	Varian (2012) 25. fejezet;
Kötelező könyvészet: 1) Varian, H. (2012), <i>Mikroökonómia középfokon</i> , Akadémiai Kiadó Zrt, Budapest 2) Kopányi, M. (2011), <i>Mikroökonómia</i> , Akadémiai Kiadó Zrt, Budapest Ajánlott könyvészet: 3) Samuelson, P., Nordhaus, W. (2012), <i>Közgazdaságtan</i> , Akadémiai Kiadó Zrt. Budapest, 4) Rittenberg, L., & Tregarthen, T. D. (2009). <i>Principles of microeconomics</i> ; 5) Koltay, G., & Vincze, J. (2009). Fogyasztói döntések a viselkedési közgazdaságtan szemszögéből. <i>Közgazdasági Szemle</i> , 56(6), 495-525. 6) Thaler, R. & Sunstein, C. (2008). <i>Nudge: Improving decisions about health, wealth, and happiness.</i>		

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

A tantárgyi program tartalmát hazai és külföldi közgazdasági egyetemek mikroökonómia tanszékein oktató tanárokkal való szakmai konzultációt folytatva határoztuk meg. Évente felülvizsgáljuk, újítjuk és bővítjük a versenyszférában dolgozó gyakorlati szakemberek észrevételeit és javaslatait is figyelembe véve.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Parciális vizsga	Írásbeli vizsga elméleti és gyakorlati kérdésekből, fogyasztói magatartásból.	35%
	Az előadásokon elhangzott ismeretek számonkérése	Írásbeli vizsga elméleti és gyakorlati kérdésekből, termelői magatartásból	35%
10.5 Szeminárium / Labor	Szemináriumi jelenlét	A szemináriumok 70%-án való megjelenés, bekapcsolódás a szemináriumi témákba.	5%
	Házi feladatok megoldása	A szemináriumon megjelölt feladatok megoldásait a következő szemináriumon a hallgatók be kell mutassák.	15%
	Szemináriumi aktivitás	Szemináriumi feladatok táblánál történő helyes megoldására, illetve az órán feltett kérdések helyes megválaszolására	10%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
<ul style="list-style-type: none"> A végső jegynek minimum 5-ösnek kell lennie a tantárgy sikeres teljesítéséhez, és mind a parciális, mind a vizsgán meg kell írni a minimum 5-ös osztályzatot. Az osztályozás 1-estől 10-ig történik; Az írásbeli vizsga hozzávetőleg 120 percet vesz igénybe; A szakterület legfontosabb alapfogalmainak ismerete. Az átmenő jegy megszerzéséhez szükséges mind az első-, mind a második részből átmenő osztályzat megszerzése. A hallgatóknak lehetőségük van a vizsgaidőszakban az első részből újból vizsgázni.			

Kitöltés dátuma
2021.03.18.

Előadás felelősenek aláírása
dr. Rácz Béla-Gergely, egyetemi adjunktus

Szeminárium felelősenek aláírása
dr. Rácz Béla-Gergely, egyetemi adjunktus

[Type text]

Intézetigazgató aláírása

dr. András Szilárd Károly, egyetemi docens

Az intézeti jóváhagyás dátuma

2021.03.31.